

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobce: **Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo**, se sídlem Čejkovice 945, zastoupené JUDr. Pavlem Kratochvílou, advokátem se sídlem Žižkova 791, Kyjov, proti žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Inspektorát v Brně**, se sídlem Běhounská 112/10, Brno, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 25. 11. 2010, č. j. BB712-21/2010, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 3. 2012, č. j. 29 A 127/2010 – 124, o návrhu na vydání předběžného opatření,

t a k t o :

Žalované **se u k l á d á**, aby se zdržela vydání nového rozhodnutí o námitkách proti opatření Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Brně, ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D, do doby, kdy nabude právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 3. 2012, č. j. 29 A 127/2010 – 124.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně zrušil v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalované ze dne 25. 11. 2010, č. j. BB712-21/2010, jímž nevyhověla námitkám žalobce proti opatření Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Brně, ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D. Tímto opatřením byla žalobci podle § 5 odst. 1 písm. c) bod 1 zákona č. 146/2002 Sb., o státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů, uložena opatření k odstranění zjištěných nedostatků, která spočívala jednak v povinnosti dopracovat evidenční knihy (vinařskou evidenci) dle přílohy č. 33 k vyhlášce č. 323/2004 Sb. v platném znění, jednak v povinnosti stáhnout z tržní sítě veškeré množství všech šarží jakostních odrudových vín a vín odrudových tuzemské provenience vyrobených z vyjmenovaných odrud a sklizených v roce 2009.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná kasační stížnost, v níž navrhla, aby byl napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. V řízení o kasační stížnosti podala žalovaná návrh na vydání předběžného opatření podle § 38 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Uvedla, že jí jako orgánu státní správy vážná újma před vydáním rozhodnutí o kasační stížnosti nehrozí. Vážná újma však nepochybně hrozí spotřebitelům vín klamavě označených žalobcem jako vína z České republiky, když se ve skutečnosti jedná o vína vyrobená z hroznů, jejichž původ není znám, resp. kdy původ deklarovaný na etiketě neodpovídá skutečnosti. Ochrana spotřebitelů je přitom v tomto smyslu svěřena žalované. Pokud by žalovaná musela v souladu s názorem vyjádřeným v rozsudku Krajského soudu v Brně zrušit opatření ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D,

odpadl by jediný právní důvod pro stahování dotčených vín ročníku 2009 z tržní sítě. Tato vína by tedy byla zcela jistě nabízena spotřebitelům jako vína pocházející z České republiky, přestože jejich původ není znám a taková vína proto v podstatě nelze označit proveniencí jako povinným údajem při označení vín. To je zřejmé zejména z dosavadních tvrzení žalobce, který i přes důkazy provedené ve správním řízení nadále tvrdí, že jde o vína původem z České republiky. Nikdy však nedoložil, z jakých vinic mají hrozny pocházet, a nedopracoval evidenční knihy, ze kterých by to vyplynulo. Tuzemský spotřebitel, který se orientuje na základě označení vína, by si taková vína vyrobená z hroznů neznámého původu kupoval ve víře, že se jedná o vína tuzemská, v České republice preferovaná vína, která bývají logicky i cenově dražší. Pokud by se jednalo o vína vyrobená v České republice z hroznů sklizených v jiném členském státě, musela by být na etiketě povinně označena proveniencí, jako např. „Vino vyrobeno v České republice z hroznů sklizených v Maďarsku“. Takto označená vína nejsou podle informací známých žalované z úřední činnosti tuzemskými spotřebiteli preferována a jsou o cca 20 na láhev levnější než vína označená jako „Vína z České republiky“ nebo „Česká republika“. Předmětem uloženého opatření je přitom množství vína natolik značné, že jeho uvedením do oběhu by byl nepříznivě dotčen značný počet spotřebitelů. Újma, která nabízením vín neznámého původu spotřebitelům nevratně vznikne jak v rovině ekonomické (ve výši min 20 Kč na láhev vína o objemu 0,7 l), tak i v rovině zneužití jejich preferencí, je s ohledem na značný počet spotřebitelů vážná. Žalovaná ji považuje za nepoměrně vyšší, než újmu, která by žalobci mohla vzniknout tím, že dotčená vína budou i nadále stahována z tržní sítě. Zrušení opatření ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D, by vedlo k nevratným následkům stavu věci, jež je vlastním předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem. Víno by bylo doprodáno před tím, než soud rozhodne o meritu věci. Vážnost újmy, kterou by každý ze spotřebitelů utrpěl řádově pouze ve výši několika desítek korun českých, spatřuje žalovaná právě ve značném množství takto poškozených subjektů. Žalované jsou dále svěřeny úřední kontroly s cílem zaručit poctivé jednání v obchodu s potravinami. Proto poukazuje i na vážnou újmu poctivých výrobců a obchodníků ve vinařském sektoru, která by vznikla pokřivením podmínek hospodářské soutěže na trhu s vínem. Náklady ostatních výrobců na výrobu vín skutečně pocházejících z České republiky (oblast Morava) musely být totiž značně vyšší než jaké měl žalobce, jestliže použil hrozny neznámého původu. Vydání předběžného opatření je v obecné rovině potřebné pro ochranu veřejného zájmu na ochraně spotřebitele a poctivého jednání v obchodu s potravinami. Ten vyplývá z obecných cílů potravinového práva, kterými jsou ochrana lidského života a zdraví a ochrana zájmů spotřebitelů, včetně poctivého jednání v obchodu s potravinami. Na základě uvedeného žalovaná navrhl vydání předběžného opatření, kterým by jí bylo uloženo, aby se zdržela vydání nového rozhodnutí o námitkách proti rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Brně, ze dne 19. 11. 2010 „Opatření č. P074-70394/10/D“, a to až do doby, kdy se rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 3 As 50/2012 proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 29 A 127/2010 – 124, stane vykonatelným.

Podle § 38 odst. 1 s. ř. s., platí, že byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatím upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může soud usnesením na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat. Ustanovení § 120 s. ř. s. ani jiné ustanovení tohoto zákona přitom obecně nevylučuje, aby předběžné opatření vydal i Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti; viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 - 37, publikované pod č. 910/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

„Vážná újma“ ve smyslu § 38 odst. 1 s. ř. s. je neurčitý právní pojem, který soud vyloží vždy v souvislosti s konkrétními okolnostmi projednávané věci. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je možno obecně za vážnou újmu označit takový zásah do právní sféry

účastníka, který představuje její natolik zásadní narušení, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel (shodně viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 - 37, dostupné na www.nssoud.cz). Vážnou újmu je třeba současně rozumět takovéto zásahy do právní sféry třetích osob či zásahy do veřejného zájmu.

Nejvyšší správní soud zjistil, že v období července až listopadu 2010 byly u žalobce inspektoři žalované vykonány kontroly dodržování povinností při výrobě vína a při uvádění vína do oběhu (viz protokoly o kontrole č. P056-70394/10 ze dne 16. 7. 2010, č. P062-70394/10 ze dne 17. 8. 2010, č. P065-70394/10 ze dne 7. 10. 2010, č. P066-70394/10 ze dne 11. 10. 2010, č. P073-70394/10 ze dne 10. 11. 2010 a č. P074-70394/10 ze dne 19. 11. 2010.). V opatření žalované ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D, je uvedeno, že podle protokolu o kontrole č. P066-70394/10 ze dne 11. 10. 2010, žalobce nakoupil od společnosti BJ VITIS s. r. o., celkem 1.214.020 kg hroznů, u nichž není znám jejich původ, k těmto bylo přimíseno dalších 37.540 kg hroznů neznámého původu (výkupní lístek č. 2009182), a pak bylo přimíseno 293.938 kg hroznů známého původu, které byly tímto znehodnoceny pro výrobu a uvádění vína do oběhu. Celkem tak bylo smíseno a zpracováno 1.545.498 kg hroznů, z nichž bylo vyrobeno cca 1.080.000 litrů vína s tím, že takto smíšené množství hroznů představuje více¹/než celkového množství hroznů určených pro výrobu jakostního, popř. odrůdového vína. Žalobce pak v důsledku absence řádně vedené vinařské evidence nebyl schopen prokazatelně doložit, kolik vína z uvedeného množství již bylo uvedeno do oběhu a kolik vína se dosud nachází u něj. V opatření žalované ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D, pak byly uvedeny důvody, proč víno vyrobené z hroznů neznámého původu nelze uvádět do oběhu: nebylo známo zda nejde o hrozny ze třetích zemí, které dle přílohy XV část B bod 5. nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 nelze na území ES zpracovávat na víno, dále nebylo známo, zda se nejedná o hrozny jiného druhu než *Vitis vinifera*, ze kterých dle čl. 120 a) citovaného nařízení nelze vyrábět víno, dále nebylo známo zda hrozny pochází z legálně vysazených vinic, není jasné, ze které vinařské zóny pochází, a zda enologické postupy byly v souladu s právními předpisy. Jelikož není znám skutečný původ vína, nelze víno řádně označit povinným údajem o provenienci [nařízení Komise (ES) č. 607/2009].

Nejvyšší správní soud shledal v projednávané věci hrozící vážnou újmu ve smyslu § 38 odst. 1 s . ř. s. ve dvou bodech: V první řadě dospěl k závěru, že na základě skutečností popsanych v opatření ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D, je odůvodněna obava žalované, že by zrušení opatření v souladu se závazným názorem krajského soudu mohlo vést k vážné újme třetích osob – desítek tisíc spotřebitelů (jak v rovině ekonomické, tak i v rovině zneužití jejich preferencí) a současně poctivých výrobců a obchodníků ve vinařském sektoru. Zdůrazňuje přitom, že smyslem předmětného opatření je právě zamezení rizika spojeného s uváděním vín vyrobených z hroznů neznámého původu do oběhu, ochrana před klamáním spotřebitelů i ochrana společného trhu s vínem.

Nejvyšší správní soud dále dospěl k závěru, že zrušením opatření ze dne 19. 11. 2010, č. P074-70394/10/D, by mohlo dojít k nežádoucímu stavu spočívajícímu v porušení principu právní jistoty. Vychází přitom ze závěrů usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, v němž Nejvyšší správní soud poukázal na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvádí, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současně zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí

o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud má za to, že výše popsanou problematickou situaci, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná správní rozhodnutí, lze považovat za vážnou újmu hrozící zájmu na právní jistotě adresátů veřejné správy ve smyslu § 38 odst. 1 s. ř. s., kterou je třeba řešit uložením předběžného opatření.

Za této situace Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že z okolností projednávané věci vyplývá potřeba upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu. Nařídil proto předběžné opatření, jímž žalované uložil, aby se zdržela vydání nového rozhodnutí o námitkách proti opatření Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Brně, ze dne 19. 11. 2010 č. P074-70394/10/D, do doby nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2012

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu